

«Важкий» пакет

Верховна Рада України ухвалила закони, необхідні для лібералізації візового режиму з ЄС. Однак прогнози щодо того, надасть чи ні Євросоюз Україні безвізовий режим із 2016 року, вельми обережні. А вже з чотирьох основних блоків умов (міграційна політика, захист кордонів, антикорупційна політика, захист прав людини в контексті антидискримінації) прогрес у Брюсселі відзначають тільки у двох перших. Та найбільші проблеми залишаються у сфері боротьби з корупцією.

«Відступати нікуди, позаду Москва!» – такими гаслами депутати коаліції закликали колег ухвалити необхідні не тільки для безвізового режиму, а й для розбудови європейської держави закони. Чомусь усі зациклилися виключно на візах та їхньому ймовірному скасуванні, не наголошуючи на тому, що прийняті Верховною Радою закони потрібні й для того, щоб Україна де-юре стала Європою.

Напередодні дня «х» до Києва прибула Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Федеріка Могеріні. Вона вкотре нагадала, що Євросоюз очікує реальної боротьби з корупцією, а не імітації цього процесу. Пані Могеріні назвала антикорупційну реформу ключовою «для забезпечення довіри до України з боку її партнерів». Головний дипломат ЄС також вказала українській владі на недостатні зусилля у реформуванні судової гілки влади. І підкреслила, що європейці насамперед хочуть якомога скоріше побачити прозорий процес створення й початок роботи Антикорупційного бюро. У відповідь Президент України Петро Порошенко запевнив гостю, що Україна не сидить склавши руки. Зокрема, влада вже врегулювала питання складу конкурсної комісії з відбору антикорупційного прокурора.

Тим часом експерти стверджують, що відкладення візової лібералізації можна закинути всім ключовим особам держави. Недарма Голова Єврокомісії Жан-Клод Юнкер після провальних голосувань з антикорупційних законопроектів 5 листопада письмово звернувся до Петра Порошенка й нагадав, що проблеми з прокуратурою є не єдиною перешкодою на шляху до скасування віз. Перелік рекомендацій у листі Юнкера був короткий, але змістовний, і всі його пункти обов'язкові до виконання. І, як попередили у Брюсселі, якщо Київ планує обдурити ЄС (прийняти закони, але при цьому не затвердити їх або змінити до невпізнання), то це успіху не принесе.

Після листа Юнкера та візиту Федеріки Могеріні глава держави зібрав у себе керівників фракцій та депутатських груп і нагадав, що всі вимоги з боку ЄС до України в частині надання безвізового режиму є складовими Угоди про асоціацію. І що кожен із парламентаріїв, членів коаліції, представників влади обіцяв українським громадянам про європейську позицію, а отже, має свої обіцянки виконувати.

Фото Миколи Білокопитова.

Однак іще вранці 10 листопада комітети узгоджували останні правки, а таблиці, зокрема до наболілого закону про створення Агентства з повернення і управління активами, нажитими незаконним шляхом, роздруковували просто перед голосуванням. Для цього в Раді навіть довелося оголосити коротку перерву...

Так чи так, депутати «домашню роботу» встигли виконати. Вони проголосували за зміни до законодавства у процедурі спецконфіскації майна корупціонерів, зміни до Кримінального процесуального кодексу щодо уточнення підслідності органів досудового розслідування (документ розподіляє розслідування кримінальних справ між різними правоохоронними органами). Рада зобов'язала адміністративні суди негайно розглядати справи про примусове виселення або затримання з метою ідентифікації іноземців та осіб без громадянства. Також парламент дозволив арешт майна, яке може бути знаряддям, доказом злочину або отримане злочинним шляхом. Правда, під час розгляду документа Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк висловив сумнів у тому, що закон у тому вигляді, про який змогли домовитися депутати, відповідає директиві ЄС. А голова правління Центру протидії корупції Віталій Шабунін навіть заявив, що законопроекти, покликані врегулювати процедуру арешту та конфіскації активів, у редакції правоохоронного комітету парламенту «повернуть Україну до сірого списку держав, які, згідно з рекомендаціями FATF, не борються з відмиванням грошей». Ну й, нарешті, з числен-

ними правками було прийнято закон про створення Агентства з повернення і управління активами, без котрого, як і без обрання антикорупційного прокурора, неможлива робота Антикорупційного бюро.

Однак «вишенькою на торті» залишалася так звана дискримінаційна поправка до Трудового кодексу. 12 листопада тільки з п'ятої спроби Верховній Раді вдалося взяти цю висоту. Голова парламенту Володимир Гройсман кілька разів пояснював колегам, що на сімейні цінності ніхто не зазіхає. Навіть більше, за його словами, він ніколи не підтримає одностатеві шлюби. Юристи ж узагалі впевнені: поправка має радше декларативний характер. Так чи так, після її прийняття в Україні забороняється будь-яке обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, віку, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, стану здоров'я, інвалідності, захворювання на ВІЛ/СНІД і т. д. Це означає, що працедавець не має права звільнити або не взяти на роботу працівника через його «особливості».

Після завершення всіх голосувань парламентарії переконували журналістів, що українці одержать від Брюсселя позитивну відповідь. Звіт Єврокомісії про виконання Києвом Плану дій щодо лібералізації візового режиму очікуємо до 15 грудня. Стосовно загального враження від процесу, то в ЄС переконані, що українська влада має приймати обдумані рішення й проводити реформи, інакше Україна програє.